

Kalendárium

výročí regionálních osobností a významných událostí Kysúc

na rok 2020

ÚVOD

Kalendárium zostavené a vydané Kysuckou knižnicou v Čadci podáva prehľadný a ucelený obraz výročí regionálnych osobností v roku 2020.

Popri menách osobností celoslovenského významu sme sa snažili, aby do povedomia širokej verejnosti vstúpili aj osobnosti, ktorých diela a osudy sú nerozlučne spojené s regiónom Kysúc. Predložená paleta osobností zachytáva všetky sféry spoločenského, umeleckého, hospodárskeho a politického života.

Zvolili sme formu stručného životopisného hesla s prehľadnou štruktúrou:

- záhlavie: priezvisko, meno, pseudonymy; charakteristika osobnosti; dátum a miesto narodenia a úmrtia osobnosti; výročie narodenia, prípadne úmrtia osobnosti
- životopis osobnosti
- záznamy výberu literatúry o osobnosti vo fonde Kysuckej knižnice

Sprievodcom pre používateľov kalendária je menný register. Kalendárium ponúkame širokej verejnosti, osobitne však školám - žiakom i pedagógom, kultúrno-osvetovým pracovníkom ako informačnú pomôcku pri príprave literárno-dramatických podujatí a pri tvorbe výstav týkajúcich sa okrúhlych životných jubileí významných rodákov.

Pri selektovaní informácií sme vychádzali z dostupných prameňov vo fonde Kysuckej knižnice. Zostavovateľka nie je zodpovedná za prevzaté informácie zo sekundárnych prameňov.

Zároveň chceme upozorniť čitateľov i všetkých používateľov nášho materiálu, že Kysucká knižnica sa snaží sledovať regionálne dianie v čo najširšom zábere. Disponujeme širším materiálovým fondom, na základe ktorého poskytujeme v rámci knižničných služieb podrobnejšie informácie všetkým záujemcom. Celá databáza regionálneho fondu je používateľom prístupná na webovej stránke Kysuckej knižnice www.kniznica-cadca.sk prostredníctvom on line katalógu CARMEN.

zostavovateľka

Výročia prvej písomnej zmienky a významných udalostí v roku 2020

455. výročie

ČADCA

Písomne je osada Čadca doložená 1565 (Tczaczka), už aj v roku 1564

375. výročie

ČIERNE

Obec je písomne doložená v roku 1645, novší údaj je z roku 1638, pri ktorom však nevieme posúdiť, či už bolo obcou

695. výročie

KRÁSNO NAD KYSUCOU

Listinne prvý raz doložené v roku 1325

300. výročie

MAKOV

Spomína sa v roku 1720, podľa novších výskumov v roku 1616

440. výročie

OCHODNICA

Spomína sa v roku 1580 ako Ochodnicza

395. výročie

PODVYSOKÁ

Vznikla v roku 1625.

385. výročie

RAKOVÁ

Ako osídlená dedina sa po prvý raz spomína v roku 1635, v roku 1601 ako Rakowá

370. výročie

STAŠKOV

Obec je písomne doložená od roku 1640, novší údaj je z roku 1614

Použitá literatúra:

VELIČKA, Drahomír - PARÁČOVÁ, Andrea: Prvé písomné zmienky o kysuckých obciach: historické dátumy na základe najnovšieho bádania . – *Kysuce Roč. 18, č. 48 (2008), s. 9*

JANUÁR

1

Cipár, Miroslav, 1935-

maliar, grafik a ilustrátor

* 08.01.1935 - Vysoká nad Kysucou

85. výročie narodenia

Miroslav Cipár sa narodil 8.1.1935 vo Vyskej nad Kysucou. Študoval na Vyskej škole pedagogickej a Vyskej škole výtvarných umení v Bratislave u profesorov V. Hložníka a P. Matejku. V rokoch 1971 - 1972 pracoval v New Delhi v Indii v Children's Book Institut. Okrem ilustrácie sa venuje úžitkovej grafike, voľnej grafike a monumentálnej tvorbe. Autorovu ilustračnú tvorbu charakterizuje dominantný prvok hravosti a sladkej romantiky. Z ilustrácií je evidentný tvorcov rukopis, štylizujúci jednoduché predmety, ktoré skladá tvarovo i farebne do kompozične zoskupených obrazov plných fantázie. Pre autora je príznačný jeho sklon k symbolom, znaku a ornamentike. Za ilustračnú tvorbu získal viacnásobnú Cenu vydavateľstva Mladé letá a čestné uznanie zo súťaže Najkrajšia kniha. Za ilustrácie ku knihám M. Ďuričkovej: Biela kňažná a Dunajská kráľovná získal Plaketu BIB'73 a Plaketu BIB'77. Zlatou medailou na IBA Lipsko v roku 1982 bola ocenená kniha M. Válka: Veľká cestovná horúčka. Od roku 1979 je autor nositeľom ceny Ľudovíta Fullu. V súčasnosti žije a tvorí v Bratislave.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 8071654418.

2

Haľama, Ján, 1940-

tanečník

* 9.1. 1940 Nesluša

80. výročie narodenia

Ján Haľama študoval na súkromnej baletnej škole v Komárne, v roku 1958 absolvoval štúdium tanca na Štátnom Konzervatóriu v Bratislave. Po ukončení konzervatória pôsobil ako člen, neskôr ako sólista baletu Slovenského národného divadla v Bratislave. Počas svojho pôsobenia stvárnil mnoho postáv v precíznej technickej interpretácii s dôrazom na klasickú tanečnú techniku.

Literatúra:

ĎURNÁ, Scarlett. Ján Haľama – tanečník. In: *Kysuce*. - Roč.7, č. 20 (22.05.1997), s. 4.

Encyklopédia dramatických umení Slovenska A - L. - Bratislava: SAV, 1989. - S. 437, 438.

BLAHA, Anton.2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 80-7165-441-8

3

Hohoš, Ľudovít Pavol, 1910-1984

kňaz

* 13.01.1910 - Kysucké Nové Mesto

+ 27.01.1984 - Pittsburgh, USA

110. výročie narodenia

Do školy chodil vo svojom rodisku v Žiline (1916 - 1920), potom sa s matkou vystaňovali za otcom do Spojených štátov amerických, do mesta Tarentum. Tam pokračoval v štúdiu na Sacred Heart Grade School (1921 - 1923), vychovávali ho kapucíni na St. Fidelis Preparatory Seminary, Herman (1923 - 1927). Filozofiu a teológiu študoval u benediktínov na St. Vincent Majory Seminary, Latrobe a za kňaza ho vysvätili 16.6.1935. Po celý život úspešne pôsobil v Pittsburskej diecéze: začínal ako kaplán vo Farnosti Panny Márie (Pine Creek, Glenshaw), potom v slovenskej Farnosti sv. Floriána (United) ako administrátor (1935 - 1938) i ako farár (1938 - 1948), najdlhšie pôsobil ako duchovný správca Farnosti sv. Matúša v South Side Pittsburgh (1948 - 1984). Na Slovensku udržoval styky so Spolkom sv. Vojtecha i s Maticou slovenskou. Vďaka priateľstvu so správcom J. Pöstényim mohol rozširovať spolkové knihy v Amerike a získavať tam i nových členov Spolku sv. Vojtecha. Slovensko mohol navštíviť v r. 1964 a 1967, vtedy sa stretol nielen s J. Pöstényim, ale i s nitrianskym biskupom E. Nécseyom. Zaoberal sa dejinami Slovákov v oblasti Pittsburghu v rokoch 1897-1980. Vydal dvojjazyčnú publikáciu Zlaté jubileum kostola sv. Matúša 1905-1955 - Golden Jubilee Souvenir Book of Saint Matthew's Church, 1905 - 1955. Precestoval 24 krajín na troch kontinentoch.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

Doplnené podľa:

https://www.knihydominikani.sk/hlavna_bibl_b4?autor_id=802

4

Diera, Ignác ml., 1865-1940

kňaz

* 14.01.1865 - Nemecké Pravno (dnes Nitrianske Pravno)

+ 19.02.1940 - Visolaje

155. výročie narodenia, 80. výročie úmrtia

Miesta pôsobenia: Turzovka

Narodil sa 14.1. 1865 v Nemeckom Pravne. Dňa 03.07.1888 prijal kňazskú vysviacku. Po vysviacke bol kaplánom v Driemote, v roku 1894 administrátorom v Malej Hradnej, potom kaplánom v Trenčianskej Turnej a znova v Driemote. Od roku 1898 bol farárom v Hornej Porube a od roku 1913 v Turzovke. V roku 1927 začal v Turzovke s výstavbou kostola a farskej budovy. V roku 1918 bol preložený do Košecce. V roku 1922 odišiel do dôchodku. Od roku 1929 bol administrátorom v Opatovej a vo Visolajoch, kde 19.2. 1940 zomrel.

Literatúra:

GAJDIČIAR, Ivan. 1998. *Turzovka 1598-1998*. Turzovka: Nadácia 400 rokov Turzovky. ISBN 80-967969-6-8

5

Nemčák, Ján Nepomuk, 1802-1885

rímsko-katolícky kňaz

* 05.12.1802 - Čadca - Horelica

+ 14.01.1885 - Trenčianska Teplá

135. výročie úmrtia

Miesta pôsobenia: Stará Bystrica, Trenčianska Teplá, Slovensko

V roku 1831 bol vysvätený za rímsko-katolíckeho kňaza. V roku 1832 pôsobil ako kaplán v Starej Bystrici, potom aj v ďalších pôsobiskách. Nakoniec od roku 1865 bol farárom v Trenčianskej Teplej. Bol národným a osvetovým pracovníkom, spoluzakladateľ Matice slovenskej. Stál pri zrode Národného domu v Martine, gymnázií v Kláštore pod Znievom a v Revúcej. Bol aktívnym členom Spolku sv. Vojtecha. Prispieval do slovenských novín, zanechal rukopis Fary v Dolnej Súči.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

6

Lippay, Bartolomej D., 1864-1920

pápežský dvorný maliar

* 21.09.1864 - Turzovka

+ 17.01.1920 - Viedeň, Rakúsko

100. výročie úmrtia

Z Turzovky, kde sa 21. septembra 1864 Bartolomej Dominik Lippay narodil, sa dostal do nemeckého Mníchova. Tam na akadémii študoval v rokoch 1881-1887 maliarstvo, študoval aj v Antverpách, Bruseli a Paríži. Od roku 1887 pôsobil ako pápežský portrétista vo Vatikáne a maľoval aj v talianskom Ríme. Neskôr sa stal významným dvorným portrétistom vo Viedni. Vynikol ako predstaviteľ prúdu maliarskeho verizmu (taliansky umelecký smer na prelome 19. a 20. storočia usilujúci o pravdivé vyjadrenie reality), pričom sa orientoval hlavne na portrétnu tvorbu. Je autorom portrétu rakúskeho cisára Františka Jozefa I. Namaľoval tiež časti Žiliny, ktoré v roku 1886 zničil požiar. Jeho diela sú zastúpené v zbierkach múzea na Červenom Kameni, v Budapešti v Maďarsku a nachádzajú sa aj vo vatikánskej galérii. Bartolomej Dominik Lippay zomrel 17. januára 1920 vo Viedni vo veku 56 rokov.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

Doplnené podľa:

<http://www.kedykde.sk/clanky/aktuality/vytvarne-umenie-bartolomej-domini-k-lippay-z-turzovky-maloval-papeza-aj-cisara>

7

Gombár, Pavol František, 1795 - 1870

* 19.01.1795 - Skalité

+ 03.02.1870 - Trnava

225. výročie narodenia, 150. výročie úmrtia

Študoval filozofiu na Kráľovskej akadémii v Bratislave, teológiu v seminári v Trnave a v roku 1818 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil ako kaplán v Galante, v Sereďi, od roku 1822 bol ceremoniarom biskupa a krátko zastával aj funkciu vikariátu v Trnave. Spolupracoval s budínskym Spolkom milovníkov reči a literatúry, bol členom Matice slovenskej.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

8

Pongrác, Alexander, 1808-1880

kňaz

* 04.01.1808 - Horný Vadičov

+ 30.01.1880 - Považská Bystrica

140. výročie úmrtia

Miesta pôsobenia: Považská Bystrica

Pochádzal zo starého liptovského šľachtického rodu. Po skončení štúdia teológie pôsobil ako kňaz v Nitrianskej diecéze. Bol účastníkom Memorandového zhromaždenia v Martine, pracoval vo výbore Matice slovenskej.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

FEBRUÁR

9

Galvánek, Stanislav, 1907-1970

vedec

* 27.05.1907 - Kysucké Nové Mesto

+ 04.02.1970 - Bratislava

50. výročie úmrtia

Študoval na reálnom gymnáziu v Žiline a následne na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. Pôsobil v Bratislave ako gymnaziálny profesor a v rokoch 1942 - 1948 ako veľkoobchodník s vínom. Po druhej svetovej vojne, po krátkom emigrantskom pobyte v Rakúsku, sa vrátil do Bratislavy, kde pôsobil ako vedúci v národnom podniku Matador. Neskôr pracoval ako vedecký pracovník v Chemickom ústave SAV. Odborné príspevky z chemickej technológie publikoval najmä v Technických novinách. Patentoval vynález Stereotyp v trojvrstvovej škrupinovej, termoplastickej zmesi. Z oblasti výskumu stavebného materiálu patentoval vynález Spôsob utesňovania okrajov vákuovacích štítov pre spracovanie prefabrikovaných betónových výrobkov. Ocenenia SAV získal aj za svoje vedeckovýskumné práce.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 8071654418.

10

Baláži, Ľudovít, Mons. dek., 1920-2020

katolícky kňaz

* 05.02.1920 - Cabaj - Čápor

100. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Krásno nad Kysucou, Ivanka pri Nitre

Narodil sa 5.2.1920 v obci Cabaj - Čápor. Po absolvovaní gymnázia v Nitre v roku 1941 bol prijatý na Vysokú školu bohosloveckú v Nitre. V roku 1946 ho vysvätil za kňaza nitriansky sídelný biskup ThDr. Karol Kmeťko. V päťdesiatych rokoch bol stíhaný za náboženskú činnosť a odsúdený za "zločin združovania proti štátu" podľa § 2 ods.3 zákona 231/1948 Zb." na 2 roky väzenia (1951-1952) v Bratislave a Leopoldove. Bol kaplánom vo viacerých farnostiach. Na Kysuce prišiel v roku 1957 ako správca farnosti Krásno nad Kysucou, filiálkou ktorej bola i obec Zborov nad Bystricou. V roku 1973 bol vymenovaný za dekana. Svätá stolica vo Vatikáne mu v roku 1980 udelila titul Msgr. ako výraz uznania a výsledkov práce v prospech viery a občanov. Na Kysuciach vo farnosti Krásno nad Kysucou pôsobil 33 rokov. V roku 1969 sa začala výstavba nového moderného kostola v Zborove nad Bystricou. Vďaka nemu sa v Zborove nad Bystricou podaril zázrak, ktorý spočíval v tom, že počas obdobia normalizácie a útokov voči cirkvi sa v obci postavil kostol. Bol iniciátorom zachovania kostola vo vysídlenej obci Riečnica a finančne i autoritou podporil jeho opravu a

existenciu prostredníctvom Slovenského zväzu ochrancov prírody v Čadci. Po roku 1990 sa stal správcom farnosti v Ivanke pri Nitre, kde v roku 2002 dokončil stavbu novej farskej budovy. V roku 2005 sa Mons. Baláži vrátil do svojho rodiska. V roku 2003 mu bolo udelené Čestné občianstvo Zborova nad Bystricou a Krásna nad Kysucou.

Literatúra:

PODOLÁKOVÁ, Ľubica. 2006. *Farnosť Krásno nad Kysucou. Krásno nad Kysucou*. Čadca: Magma. ISBN 9788089172252

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

11

Klačko, Rudolf, 1892-1975

Pseudonym: Marian Rudovský
pedagóg

* 12.04.1892 - Zákopčie

+ 16.02.1975 - Bratislava

45. výročie úmrtia

Študoval na gymnáziu v Ružomberku, kde v roku 1911 maturoval. Študoval prírodné vedy na univerzite v Budapešti. 1923 získal pedagogickú kvalifikáciu na Karlovej univerzite v Prahe a v roku 1926 profesorský diplom na Masarykovej univerzite v Brne. V prvej svetovej vojne bojoval na východnom fronte, kde padol do ruského zajatia, zapojil sa do čs. zahraničného odboja, vstúpil do čs. légii v Rusku. V rokoch 1921 – 1922 pracoval ako profesor na gymnáziu v Bratislave, 1922 – 1926 v Revúcej, 1927 – 1932 v Martine, kde zároveň zastával funkciu druhého tajomníka Matice slovenskej. Od roku 1933 trvale pôsobil v Bratislave, v roku 1956 odišiel na dôchodok. Literárnu činnosť začal v legionárskych Slovenských hlasoch. S Jozefom Gregorom-Tajovským pripravil osvetovú príručku Malý kultúrny zemepis Slovenska (1919). Zostavil početné čítanky pre ľudové školy, redigoval detské časopisy Včielka a Slniečko, inicioval vznik edície pre mládež Dobré slovo. Ťažisko jeho literárnych aktivít spočívalo v prekladateľskej činnosti predovšetkým z ruštiny ale aj z poľštiny, češtiny a nemčiny.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418

12

Hálek, Ivan, 1872-1945

lekár

* 11.11.1872 - Praha

+ 17.02.1945 - Praha - Modřany

75. výročie úmrtia

Miesta pôsobenia: Praha, Slovensko, Čadca

Ivan Hálek sa narodil 11. novembra 1872 v Prahe. Bol synom českého básnika, spisovateľa a publicistu Vítězslava Háľka. Po absolvovaní štúdia pracoval ako lekár. V rokoch 1921 - 1939 pôsobil ako primár detskej nemocnice v Bytči a od roku 1939 žil v Prahe - Modřanoch, kde jeho publikačná a literárna činnosť bola úzko spätá s jeho lekárskou praxou. Kysucké prostredie opísal v diele Zápisky lekára (1955) a v práci Kysuce - pokus lekára o sociológiu hornatých krajov Slovenska (1937). Osobnosť MUDr. Ivana Háľka je symbolom nielen obetavej práce lekára, ale aj neúnavnej osvetovej činnosti v prospech slovenského národa. Jeho životný príbeh je úzko spätý so Slovenskom, kde prežil takmer štyridsať rokov, o ktorých sám napísal, že to boli najkrajšie roky jeho života. Ako mladý český lekár pracoval od roku 1901 na Kysuciach, v Čadci. Odtiaľ, po štvorročnom pôsobení, odišiel na miesto praktického lekára do Žiliny, kde našiel domov na ďalších viac než tridsať rokov.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: 2004, Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

MAREC

13

Jakuš, Jozef, 1945-

lekár

* 13.03.1945 - Trenčín

75. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Čadca, Korňa, Trenčín

Lekár, bývalý primár nelôžkového ARO Kysuckej polikliniky v Čadci, zakladateľ odboru anesteziológie na Kysuciach, Háľkových lekárskejších dní v Čadci, držiteľ niekoľkých ocenení a vyznamenaní a autor odborných článkov o reforme zdravotníctva.

Literatúra:

JAKUŠ, Jozef, 2016. *Pán doktor, pridte 2*. Kysuce očami MUDr. Jozefa Jakuša. [Čadca]: Magma - Mária Ščuryová. ISBN 978-80-968041-7-7.

14

Tkáčik, Vincent, 1920-1945

výsadkár

* 20.05.1920 - Turzovka

+ 16.03.1945 - Turzovka

100. výročie narodenia, 75. výročie úmrtia,

Narodil sa 20.5.1920 v Turzovke. V roku 1934 skončil 8. ročník strednej školy. Do roku 1938 pracoval ako premietač v Turzovke. Od roku 1939 pracoval v Nemecku na stavbe autostrády. V roku 1941 sa vrátil na Slovensko a bol povoláný do armády. V roku 1942 absolvoval leteckú školu a vykonával funkciu rádiomechanika v Žiline a Piešťanoch. Po skončení

leteckej školy v júli 1943 získal kvalifikáciu špecialistu rádiomechanika a bol odvelený na východný front. V roku 1944 bol zaradený do spravodajského kurzu v Moskve ako spravodajský výsadkár. Dňa 16.3.1945 bol vysadený do priestoru Turzovky. Spolu s Ukrajinčkou Máriou Petruňovou a za nejasných okolností zahynuli pri skoku z bombardéra B - 25 Mitchell.

Literatúra:

GREŠÁK, Ján, 2019. Neznámy osud výsadkárov Vincenta Tkáčika a Márie Petruňovej. In: *Kysuce*. Roč. 29, č. 20, s. 10. ISSN 0139-5068.

15

Halvoník, Alexander, 1945-

spisovateľ

* 22.03.1945 - Nová Bystrica

75. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Bratislava

Slovenský publicista, literárny kritik, prozaik a prekladateľ z francúzštiny. Narodený 22.3.1945 v Novej Bystrici. Základnú školu ukončil v Oščadnici. Študoval na jedenásťročnej strednej škole v Čadci (1959 – 1962). Roku 1968 absolvoval štúdium francúzštiny a slovenčiny na FF UK v Bratislave. Pracoval ako redaktor v Československej tlačovej kancelárii, neskôr pôsobil v Ústrednej knižnici SAV. V rokoch 1969 – 1979 bol zástupcom riaditeľa Strediska vedecko-technických informácií, 1980 – 1981 zástupcom šéfredaktora vydavateľstva Veda, 1981 – 1992 vedúcim literárno-dramatického oddelenia a riaditeľom odboru knižnej kultúry na MK SR. V rokoch 1992 – 1996 bol šéfredaktorom časopisov *Knižná revue* a *Literika*, súčasne zástupcom šéfredaktora *Slovenských pohľadov*. Krátko bol aj redaktorom *Literárneho týždenníka*. Od roku 1997 do roku 2002 bol riaditeľom vydavateľstva Spolku slovenských spisovateľov, neskôr riaditeľom Literárneho informačného centra v Bratislave.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 8071654418.

Doplnené podľa:

<https://www.databazeknih.cz/zivotopis/alexander-halvonik-9199>

16

Rutšek, Aurel, 1887-1960

historik

* 27.04.1877 - Považská Bystrica

+ 28.03.1960 - Nitra

60. výročie úmrtia

Študoval na právnickej akadémii v Bratislave. Od roku 1918 pôsobil ako slúžny úradník v Žiline, okresný náčelník v Hurbanove a v rokoch 1923 - 1929 pôsobil aj v Kysuckom Novom Meste. Venoval sa systematickým dejinám a topografii Kysúc. V rukopise zanechal práce o sanácií hospodárstva v oblasti zamorených alkoholizmom, dejiny Považskej Bystrice a iné. Pravidelne prispieval do rubriek časopisov Kysucké hlasy a Naše hlasy. Bol predsedom alebo čestným členom viacerých kultúrnych a sociálnych spolkov.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

17

Dvorín, Ferdinand, 1901-1970

novinár

* 10.03.1901 - Turzovka

+ 29.03.1970 - Bratislava

50. výročie úmrtia

Absolvoval Obchodnú akadémiu v Martine. Venoval sa ochotníckemu divadlu. V rokoch 1825 - 1827 redigoval noviny Kysucká trúba. Po vojne sa stal redaktorom odborárskych novín. Vydal viaceré odborárske publikácie. V rukopise zanechal Zbierku aforizmov, Zbierku poviedok a román s tematikou 1. svetovej vojny.

Literatúra:

KUBICA, Peter, 2010. *Kysucká literatúra*. Zv. 1. Čadca: Vydavateľstvo Magma. ISBN 978-80-89172-13-9.

18

Jurišta, František, 1925-2000

akademický maliar

* 31.3. 1925 Svrčinovec

† 13.3. 2000 Čadca

95. výročie narodenia, 20. výročie úmrtia

Študoval na Pražskej akadémii výtvarného umenia, odbor figurálna maľba. Vysokoškolské štúdiá ukončil v roku 1955 a vrátil sa do rodnej obce. Vo svojej tvorbe vychádzal z tradícií rodného kraja, maľoval zátišia, krajiny a s obľubou motívy kvetov. Vymaľoval rímskokatolícky kostol vo Svrčinovci. Zúčastňoval sa na výstavách doma i v zahraničí.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

Kasajová, Oľga. František Jurišta - akad. maliar. - In: *Kysuce* .- Roč. 5, č. 36 (07.09. 1995), s. 4. ISSN 0139-5068

19

Lukáč, Rudolf, 1909-1985

vedec

* 20.03.1909 - Kysucké Nové Mesto

+ 31.03.1985 - Stupava

35. výročie úmrtia

Vedec, pedagóg a manažér Rudolf Lukáč v rokoch 1929 - 1934 študoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. Pôsobil ako profesor na reálke v Košiciach (1936), asistent Mineralogického ústavu Vysokej školy banickej v Příbrami (1937), správca Štátneho banického múzea v Banskej Štiavnici (1939), mimoriadny profesor na Slovenskej vysokej škole technickej (1942) a profesor UK v Bratislave (1952) aj na ďalších významných postoch. V pedagogicko-organizačnej práci sa zaslúžil o vybudovanie slovenského vysokého školstva a rozvoj bádania vo viacerých prírodovedeckých disciplínach. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa sústredil najmä na problematiku stredoslovenských neovulkanitov. Jeho publikačná činnosť je mnohostranná. Pripravil príručky Určovanie nerastov cestou dúchavkovou (1941), Všeobecná mineralógia (1943), Mineralógia a petrografia (1945), Náuka o Zemi (1947), bol autorom monografickej štúdie O nerastnom bohatstve Slovenska (1953), napísal základnú vysokoškolskú učebnicu Všeobecná mineralógia 1 (1968) a ďalšie vedecké štúdie. V rokoch 1946 - 1947 založil a redigoval časopis Príroda. V roku 1959 mu udelili Zlatú medailu Univerzity Komenského a v roku 1965 Vyznamenanie za vynikajúcu prácu.

Literatúra:

BREZÁNY, Štefan Atila. 1971. *Dejatelja Kysúc v kultúre, umení a vede*. Martin: Osveta.

APRÍL

20

Mildner, Ján, 1921-2000

herec

* 06.08.1921 - Čadca

+ 04.04.2000 - Žilina

20. výročie úmrtia

V rokoch 1952 - 1966 pôsobil ako člen Divadla Petra Jilemnického v Žiline a v rokoch 1966 - 1996 Divadla SNP v Martine. Ako ochotník účinkoval v Divadelnom krúžku Jána Palárika v ZK Slovena v Čadci. V profesionálnom divadle sa vypracoval na stvárňovateľa charakterových postáv. Najbližšie mu boli postavy slovenskej a českej drámy. Vytvoril v nich rozmanité povahové variácie prostého dedinského človeka napr. Otca (Hájnikova žena, 1955), Maleckého (Ženský zákon, 1960), Holbu (Najdúch, 1973), Šefla (Lúpežník, 1974).

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

21

Stredňanský, Ernest, 1930-2017

* 04.04.1930 - Čadca

+ 30.03.2017 - Bratislava

90. výročie narodenia

Pôvodne vyštudoval herectvo na bratislavskom konzervatóriu, ktoré navštevoval spolu s Máriou Kráľovičovou či Evou Landlovou. Bol spoluzakladateľom televízneho štúdia Československej televízie v Bratislave. Divákovi a diváčkam je známy najmä ako režisér takzvaných televíznych pondelkov – inscenácií vysielaných z bratislavského štúdia. Bol tiež dlhoročným redaktorom Hlasu Ameriky a Slobodnej Európy. Po okupácii Sovietskymi vojskami v roku 1968 emigroval do zahraničia. Najprv pracoval v rádiu Slobodná Európa v Mníchove. Z Nemecka odišiel do USA, pričom začiatky v krajine opísal v knihe *Drsná chlupatá svedčnosť* (2002). Pracoval napríklad v americkej správo-dojarskej televíznej stanici KNTV, kde počas svojho pôsobenia získal prestížne televízne ocenenie Emmy za produkciu a svetelné efekty. Prednášal na State University v San José. Po režimových zmenách v roku 1989 sa vrátil na Slovensko. Bol tri razy ženatý, jeho poslednou manželkou bola bývalá rozhlasová režisérka Sylvia Stredňanská.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 80-7165-441-8.

Doplnené podľa:

<https://kultura.pravda.sk/film-a-televizia/clanok/424955-zomrel-reziser-ernest-strednansky/>

22

Lacko, Ján ml., 1903-1930

divadelný ochotník

* 13.04.1903 - Český Tešín, Česko

+ 11.04.1930 - Čadca

90. výročie úmrtia

Pochádzal zo železničiarkej rodiny, ktorá sa prisťahovala do Čadce. Do roku 1920 študoval na reálke v Žiline, v rokoch 1920 - 1921 absolvoval notársky kurz v Bratislave. Pôsobil ako notár v Nesluši. Redigoval časopisy *Naše divadlo*, *Slovenský ochotník*. Venoval sa ochotníckemu divadlu, založil súbor v Čadci, ktorý sa v roku 1928 s jeho jednoaktovkou *Karneval zo života* zúčastnil na divadelných pretekoch v Martine. Bol autorom pôvodných dramatických pokusov a prekladateľom inonárodných hier. V Slovenských pohľadoch mu vyšli poviedky *Matejova smrť*, *Katrušina láska* a *Zmierenie*.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 80-7165-441-8.

23

Pažický, Lukáš, 1728-1800

kňaz, národnokultúrny pracovník

* 16.11.1728 - Prievidza

+ 18.04.1800 - Čadca

220. výročie úmrtia

Národnokultúrny pracovník, bernolákovec, kňaz. Ľudovú školu absolvoval v rodisku, filozofiu a teológiu študoval v seminári v Trnave, v roku 1753 bol vysvätený za rímskokatolíckeho kňaza. Najprv pôsobil ako kaplán v Malej Hradnej 1753-1754, neskôr bol farárom v Skalitom, po spojení farností Skalité a Čadca do jedného pastoračného celku spravoval obe farnosti, pričom sídlil v Čadci. Tento stav trval do roku 1772. Pažický sa zaslúžil o vybudovanie hlavného oltára Kostola sv. Bartolomeja (1762), murovanej fary v Čadci (1778), veže kostola sv. Bartolomeja (1778), strešnej konštrukcie na veži kostola (1794) a vedľa veže nechal vystavať kaplnku, ktorej stavbu aj sám financoval (1783). Pre kostol zabezpečil farár Pažický aj dva zvony, z ktorých jeden sám zaplatil a daroval kostolu. Tento zvon bol pomenovaný po ňom a nesie meno Lukáš. V roku 1793 sa stal členom Slovenského učeného tovarišstva a šíriteľom jeho myšlienok na Kysuciach.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

24

Ďurana, Kornel, 1905-1967

matematik, stredoškolský profesor

* 24.04.1905 - Kysucká Nové Mesto

+ 09.03.1967 - Trenčín

115. výročie narodenia

V Prahe študoval prírodné vedy, odbor matematika a fyzika a zároveň získal aprobáciu stredoškolský profesor. Pôsobil ako profesor v Kláštore pod Znievom, Trenčíne a Novom Meste n. Váhom. Prispieval do mnohých odborných časopisov. Je autorom publikácie *Tak rozpráva príroda* (1942).

Literatúra:

Kornel Ďurana / H. Harceková. In: *Zvesti KNM*. Roč. 4, č. 3 (1997), s. 9.
Slovenský biografický slovník A-D. 1987. Martin: Matica slovenská.

25

Havlíček, Vincent Ján, 1845-1922

kňaz, publicista

* 29.04.1845 - Oščadnica

+ 22.02.1922 - Budapešť

175. výročie narodenia

Študoval na gymnáziách v Nitre a Trnave, za kňaza bol vysvätený v roku 1869 a primície mal na rodných Kysuciach v Makove. Počas svojej kňazskej služby vystriedal viaceré pôsobiská. Jeho posledné pôsobisko bola Budapešť, kde od roku 1909 žil na dôchodku. Počas štúdií v Ostrihome sa angažoval v Slovenskej literárnej škole, kde bol podpredsedom študentskej spoločnosti. Vydával a redigoval kazateľský časopis Slovenský Sion, do ktorého prispievalo viacero slovenských náboženských spisovateľov a publicistov. Bol pravidelným prispievateľom do Katolíckych novín a časopisu Sokol. Venoval sa prekladom náboženskej literatúry z francúzštiny, taliančiny a nemčiny a popritom písal kázne a mravoučné poviedky.

Literatúra:

MUDRÍKOVÁ, Janka: 2010. *Literárny sprievodca Kysucami*. Čadca: Kysucká knižnica. ISBN 978-80-88708-29-2.

MÁJ

26

Točík, Karol, 1890-1960

kňaz

* 20.09.1890 - Ústie nad Oravou

+ 09.05.1960 - Žilina (Slovensko)

60. výročie úmrtia, 130 výročie úmrtia

Karol Točík bol slovenský kňaz a regionálny historik. Celý svoj produktívny život prežil na Kysuciach ako kňaz. Ľudové školy a gymnaziálne štúdiá absolvoval v Pape. Po ich úspešnom skončení ho prijali do seminára v Ostrihome, kde skončil päť semestrov. V Ostrihomskom seminári sa stal členom slovenského združenia, ktoré pestovalo slovenský jazyk a literatúru a bolo v stálom spojení so slovenskou katolíckou kultúrnou inštitúciou – Spolkom sv. Vojtecha. Pôsobil ako kaplán v Rakovej, Kolárovinciach, Novej Bystrici a Turzovke, kde bol menovaný farárom viac než 40 rokov. Počas pôsobenia v Turzovke sa intenzívne venoval historickému výskumu so zameraním na dejiny Turzovky.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8

Doplnené podľa:

<http://www.kulturaturzovka.sk/sk/karol-tocik.html>

27

KPačanský, Róbert, 1890-1951

učiteľ

* 14.05.1890 - Rajec

+ 27.11.1951 - Bratislava

130. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Čadca, Slovensko

Absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Budapešti. Pôsobil ako učiteľ v Rajci a Čadci, 1916-31 riaditeľom meštianskej školy a okresný inšpektor v Čadci, neskôr prešiel na Ministerstvo školstva do Bratislavy. Venoval sa osvetovej práci, sústredil sa na tvorbu učebníc, metodických pokynov, čítaniek. V Čadci sa pričínil o vznik a vybudovanie učňovskej školy, Roľníckej vzájomnej pokladnice a Palárikovho domu.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8

28

Derčík, Ján Nepomuk, 1785-1842

kňaz, pedagóg

* 16.05.1785 - Čadca

+ 29.07.1842 - Budín, Maďarsko

235. výročie narodenia

Pochádzal z Čadce, po štúdií teológie vo Viedni v roku 1804, pôsobil ako študijný prefekt v generálnom seminári v Pešti. V rokoch 1809 - 1814 bol profesorom orientálnych jazykov v seminári v Pešti a Trnave. Popri významných cirkevných hodnostiach bol vynikajúci znalec orientálnych jazykov. Zaoberal sa výskumom semitských jazykov a iných prekladov. V latinčine vydal učebnice arabčiny a aramejčiny, v rukopise zanechal gramatiku aramejčiny. Okrem učebníc vydal aj slávnostnú reč, pri príležitosti 200. výročia založenia Trnavskej univerzity. Básnik Ján Hollý mu venoval tri príležitostné básne a jednu ódu. Bol jedným z popredných predstaviteľov bernolákovského hnutia vo vtedajšom centre národného života v Pešti.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

29

Golis Miroslav, 1935-2011

kultúrny pracovník, fotograf

* 31.05.1935 - Čadca

+ 05.10.2011 - Čadca

85. výročie narodenia

Študoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave, na Katedre knihovedy a vedeckých informácií FFUK. Od roku 1979 až do dôchodku pôsobil ako riaditeľ Okresnej knižnice (teraz Kysuckej knižnice) v Čadci. Venoval sa aktivitám v oblasti skautského a ochranárskeho

hnutia, dokumentačnej fotografii a publikačnej činnosti. Mnohé fotografie sú uverejnené v regionálnych publikáciách a monografiách obcí a miest.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

JÚN

30

Brhel, Anton, 1866-1930

kňaz

* 21.06.1866 Stará Bystrica

+ 06.06.1930 Ružomberok

90. výročie úmrtia

Po absolvovaní základnej a strednej školy odišiel na filozofické štúdiá do nitrianskeho kňazského seminára. Teológiu študoval na univerzite v Budapešti, kde bol aj chovancom centrálného seminára pre všetky diecézy Uhorska. Počas štúdií prišlo i k pomaďarčeniu jeho mena na Antónius Bérhelyi. Pôsobil ako kaplán v Lednici (1892–1893), Pohraničiach pri Nitre (1893–1896), Trenčine (1896–1897) a Hornom Vadičove (1897–1898), potom ako správca farnosti Horný Vadičov (1898–1903). V roku 1903 sa rozhodol odísť do USA. Tam pôsobil niekoľko rokov ako duchovný v meste Barnesboro v Pennsylvánii a od roku 1908 v New Yorku. V roku 1914 sa vrátil na Slovensko, do rodnej obce, avšak s podlomeným zdravím.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

31

Hančinský, Silvester Narcisus, 1894-1970

kňaz

* 22.12.1894 - Stará Bystrica

+ 21.06.1970 - Piešťany

50. výročie úmrtia

Silvester Hančinský zo Starej Bystrice bol prijatý do rehole sv. Františka v roku 1912 v Trnave. Neskôr prestúpil do diecézneho kláštorného seminára v Nitre a v roku 1920 bol vysvätený za kňaza. Jeho literárna tvorba sa orientovala na piesne, z ktorých mnohé sa tešia obľube veriacich až dodnes. Málokto si však uvedomuje, že spieva piesne z pera tohto tvorivého kňaza. Nešlo mu o slávu a vlastnú sebareprezentáciu, ale o oslavu všemohúceho Boha, ktorému zasvätil celý svoj život. V roku 1930 vydal s dubnickým organistom F.

Paškayom modlitebnú knižku Cesta spásy. Hančinského piesne obsahuje aj Jednotný katolícky spevník, napr. Tebe žijem, Ježiš môj – č. 288, Panna, teba uctieваме – č. 369.

Literatúra:

KUBICA, Peter, 2010. *Kysucká literatúra*. Zv. 1. 1. vyd. Čadca: Vydavateľstvo Magma. ISBN 978-80-89172-13-9.

32

Floriš, Emil, 1955-2016

kňaz

* 22.06.1955 - Púchov

+ 17.03.2016 - Čadca

65. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Čadca

Pochádza z farnosti Lednica, študoval na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave, na kňaza vysvätený 14.6.1981. Kaplánom bol v Nesluši, Považskej Bystrici, v roku 1985 Krásne nad Kysucou, 1987 správcom fary v Rosine a v roku 1997 Predmieri. Dosiahol stupeň akademického štúdia licenciáta posv. teológie na Pápežskej univerzite v Krakove a roku 2002 zaujal prestol farára v Čadci. Zomrel 13.3.2016 v nemocnici v Čadci.

Literatúra:

Kysuce. Roč. 26, č. 11 (23.03.2016), s. 2. ISSN 0139-5068

JÚL

33

Ličková Anna, 1895-1975

insitná maliarka

* 05.07.1895 - Český Těšín

+ 04.11.1975 - Čadca

125. výročie narodenia, 45. výročie úmrtia

Miesta pôsobenia: Čadca, Slovensko

Umeleckej činnosti sa začala venovať od roku 1940. Patrí medzi najvýznamnejšie slovenské insitné maliarky 20. storočia. Vo svojich maľbách zobrazuje svet detstva, vyjadruje jednoduché deje, krajiny, figurálne kompozície s námetmi z dedinského prostredia (Pranie na potoku, Po paši, Na dvore), zvieracie (Kačky, Husi, Mačky) a ľúbostné motívy (Dvojica, Svadba, Láska). Maľovala na rôzne podklady a predmety, ako plátno, papier, sklo kredencov, sedadlá stoličky, okná, linoleum a i. Prvú samostatnú výstavu usporiadala v Čadci v roku 1954. Neskôr vystavovala doma i v zahraničí.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

34

Ondrisík, Ján, 1820-1883

* 05.07.1820 - Veľké Rovné

+ 26.12.1883 - Nová Ves nad Váhom

200. výročie narodenia

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. Osobnosti Kysúc. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

35

Kadura, Anton, 1955-

umelecký rezbár

* 21.07.1955 - Turzovka

65. výročie narodenia

Umelecký rezbár Anton Kadura sa narodil v Turzovke. Tvorí a žije v Podvysokej. Jeho vzťah k prírode a umeniu sa začal formovať už v útľom detstve. Intenzívne sa začal rezbárstvu venovať od roku 1980, kedy sa začala jeho spolupráca s Kysuckým kultúrnym strediskom v Čadci. Postupne sa začali objavovať ocenenia jeho vystavovaných diel na okresných, krajských, celoslovenských i medzinárodných súťažiach. V jeho dielach prevažujú motívy kysuckej dediny, reliéfy dreveničiek a dedinské postavy. Jeho ďalšou obľúbenou témou sú sakrálne diela a rodinné betlehemy.

Literatúra:

KKS, 2019. Kadurovci vystavujú do 3. novembra vo Vysokej nad Kysucou. In: *Kysuce*. Roč. 29, č. 38, s. 10. ISSN 0139-5068.

36

Liščák, František, 1940-,

básnik, učiteľ, výskumný pracovník

* 21.07.1940 - Svrčinovec

80. výročie narodenia

Básnik, učiteľ, výskumný pracovník. Narodil sa 21.7. 1940 vo Svrčinovci. v rodine železničiara ako tretí syn z deviatich detí. Základnú školu vychodil v rodnej obci. Strednú priemyselnú školu strojnícku v Ružomberku. Vysokoškolské vzdelanie ukončil na Strojníckej fakulte Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave. Je autorom odborných učebníc technického smeru. Poézii sa venoval už mladom veku. Verejnosti sa ako básnik predstavil básnickými zbierkami Čriepky Vyznania a Návraty.

Literatúra:

PAŠTRNÁK, Ladislav. František Liščák, rodák zo Svrčinovca, tvorí básne, ktoré napísal sám život... *Kysuce*. Roč. 26, č. 17 (04.05.2016), s. 12

37

Tudík, Pavol, 1920-1979

pedagóg

* 22.07.1920 - Turzovka

+ 03.02.1979 - Bratislava

100. výročie narodenia

Po maturite v Malom bohosloveckom seminári v Nitre v roku 1939 nastúpil na Vysokú školu právnickú do Bratislavy. V roku 1941 bol odvedený na vojenskú službu do Košíc a odtiaľ na taliansky front. Zapojil sa aktívne do talianskeho odboja, začo ho vyznamenali Pamätnou medailou I. česko-slovenskej divízie Itlia a medailou Odboj Itália. Po návrate do vlasti sa zapojil do SNP. Získal viaceré medaile Za chrabrosť a medaile ako člen protifašistického odboja. Po skončení vojny pracoval ako účtovník. V roku 1956 sa vrátil na Kysuce a stal sa pracovníkom ONV v Čadci. Publikoval viacero článkov, učil na učňovskej škole a bol aktívnym ochotníkom v divadelnom krúžku.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

Bielek, Jozef, 1830-1898

kňaz

* 27.07.1830 - Turzovka - Predmier

+ 28.05.1898 - Dohňany

190. výročie narodenia

Navštevoval gymnázium v Žiline, Szolnoku a v Komárne, teológiu študoval v Nitre a Budapešti. Od roku 1853 pôsobil ako kaplán v Lednici, Košeci a v Púchove, od roku 1866 až do svojej smrti bol farárom v Dohňanoch. Bielek začal byť literárne činný počas štúdia v Budapešti, neskôr sa venoval osvetovej práci, prekladateľskej činnosti a publicistike. V časopise *Obzor* uverejňoval odborné články, v ktorých propagoval moderné poznatky v rastlinnej a živočíšnej výrobe a ovocinárstve. Je autorom biografie o Štefanovi Závodníkovi (1881).

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

39

Jašík, Rudolf, 1919-1960

spisovateľ

* 02.12.1919 - Turzovka

+ 30.07.1960 - Bratislava, pochovaný v Partizánskom

60. výročie úmrtia

Rudolf Jašík sa narodil 2. decembra 1919 v Turzovke. Študoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom a popri zamestnaní aj na Baťovej obchodnej škole v Zlíne. Zúčastnil sa odboja na Kysuciach, v roku 1940 ho zatkli a na päť mesiacov uväznili v Čadci a Trenčíne. Potom dostal povolávací rozkaz a bol odvezený na ukrajinský front (1941 - 1943), neskôr na Kaukaz. Za protivojnové zmýšľanie ho väznili v posádkovej väznici a degradovali z desiatnika na vojaka. Po demobilizovaní v marci 1944 vstúpil do kysuckého partizánskeho oddielu. Po oslobodení pracoval v štátnej správe, ale aj ako novinár a kultúrny pracovník viacerých regionálnych inštitúcií. Zomrel náhle 30. júla 1960 v Bratislave na pooperačné komplikácie, pochovaný je v Partizánskom. Literárnej činnosti sa venoval hneď po skončení 2. svetovej vojny. Námety z Kysúc zobrazil v baladicky ladenom románe Na brehu priezračnej rieky, kde opisuje osudy obyvateľov Kysúc v období hospodárskej krízy. Kysuce zobrazil aj v ďalších románoch. Známe sú jeho romány Námestie svätej Alžbety, románová trilógia Mŕtvi nespievajú a Ponurý most.

Literatúra:

KUBICA, Peter, 2010. *Kysucká literatúra*. Zv. 1. 1. vyd. Čadca: Vydavateľstvo Magma. ISBN 978-80-89172-13-9.

AUGUST

40

Holka Peter, 1950-

spisovateľ

* 22.08.1950 - Považská Bystrica

70. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Slovensko

Pôsobil ako redaktor a šéfredaktor vo viacerých novinách. Od roku 1999 je spisovateľom v slobodnom povolaní. Debutoval novelou Ústie riečok, v ktorej zobrazil život obyvateľov zátopovej oblasti Riečnice - Harvelky na Kysuciach. Píše aj pre deti a mládež. Popri próze sa venuje aj dramatickej tvorbe, je autorom rozhlasových hier zo súčasnosti.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

SEPTEMBER

41

Horniš, Eduard, 1906-1980

vedec

* 31.05.1906 - Kysucké Nové Mesto

+ 02.09.1980 - Bratislava

40. výročie úmrtia

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc.* 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

42

Stráňan, Milan, 1925-2013

redaktor, spisovateľ

* 08.09.1925 - Divina

+ 25.03.2013 - Kysucké Nové Mesto

95. výročie narodenia

JUDr. Milan Stráňan prežil celý svoj život na dolných Kysuciach. V rokoch 1946 - 1950 študoval na právnickej fakulte UK v Bratislave. Po štúdiu pracoval v ZVL Kysucké Nové Mesto ako vedúci právneho oddelenia až do roku 1985, zároveň bol členom redakčnej rady podnikového časopisu Kysucký priekopník. Napísal publikácie Veľký požiar Kysuckého Nového Mesta 1904, Medzi nebom a zemou, Kysucké Nové Mesto, Čo nevieme o Kysuckom Novom Meste, Sprievodca Kysuckým Novým Mestom a iné.

Literatúra:

KUBICA, Peter, 2010. *Kysucká literatúra.* Zv. 1. 1. vyd. Čadca: Vydavateľstvo Magma. ISBN 978-80-89172-13-9.

43

Matter Rudolf, 1857-1930)

richtár

* 16.04.1857 - Čadca

+ 16.09.1930 - Čadca

90. výročie úmrtia

Miesta pôsobenia: Čadca, Slovensko, Oščadnica

Študoval na odbornej lesníckej škole. Od roku 1874 bol lesníkom na panstve baróna Poppera v Oščadnici, Makove a v Čadci. V rokoch 1888 až 1898 pôsobil ako richtár Makova a neskôr sa stal starostom Čadce. Bol horlivým podporovateľom slovenského národného a politického hnutia, osvetovým pracovníkom a funkcionárom lesníckych a poľovníckych spolkov. Svoje príspevky publikoval vo viacerých rakúskych a maďarských periodikách. Po roku 1918 pravidelne publikoval v slovenských novinách a časopisoch. Počas svojho života sa zaoberal aj históriou rodných Kysúc. Zbieral dôležité faktografické informácie o regióne, ktoré knižne vydal a jeho dielo sa stalo východiskovým prameňom poznania pri štúdiu dejín Kysúc.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc.* Bratislava : Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418

44

Špaldoň Emil, 1918-2015

vedec

* 12.05.1918 - Čadca

+ 16.09.2015 - Nitra

5. výročie úmrtia

Miesta pôsobenia: Bratislava, Nitra

Meno Emila Špaldoňa sa stalo symbolom rozvoja slovenského obilninárstva a jeho odborného zázemia, ktoré reprezentuje najmä Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre. Od roku 1952 tu pôsobil ako profesor, vedúci katedry rastlinnej výroby a osem rokov ako jej rektor. Je autorom početných odborných monografií, z ktorých najmä práca Agronomické a organizačné základy riešenia sebestačnosti v obilninách sa stala východiskom praktických opatrení v celoštátnom meradle. Svoje teoretické poznatky realizoval v praxi pri pestovaní ozimnej pšenice, sladovníckeho jačmeňa, papriky a ďalších plodín, ktoré postupne preberali a uplatňovali aj v ďalších krajinách. Za svoje teoretické a praktické výkony bol ocenený najvyššími štátnymi vyznamenaniami. Osobitne oceňujeme jeho záujem o rozvoj Kysúc, ktorý osvedčoval dlhé roky ako predseda výboru Spolku Kysučanov v Bratislave, predchodcu dnešnej Kysuckej kultúrnej nadácie.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. S. 87. ISBN 80-7165-441-8.

OKTÓBER

45

Klika, Alexander, 1920-2015

lekár

* 12.10.1920 - Považská Bystrica

+ 12.02.2013 - Turzovka

100. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Turzovka

Vyštudoval Lekársku fakultu Slov. univerzity v Bratislave. Od roku 1950 pôsobil ako pôrodník v Turzovke, kde trvalo žije. Autor kníh: Z doktorskej krošne (2001) a Alma mater trochu veselšie (2005).

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

46

Bátorová Mária, 1950-

literárna vedkyňa

* 19.10.1950 - Trenčín

70. výročie narodenia

Študovala germanistiku a slovenčinu na FiF UK v Bratislave a na Univerzite M. Luthera v Halle. Pôsobí ako vedecká pracovníčka v Ústave svetovej literatúry SAV v Bratislave. Externe prednáša na Pedagogickej fakulte UK. Na docentku slovenskej literatúry habilitovala prácou *Duchovné konštanty slovenskej literatúry 20. storočia*. Venuje sa aj prozaickej tvorbe, jej diela boli preložené do viacerých jazykov.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

47

Vrteľ, Albín, 1917-2000

hudobník

* 06.07.1917 - Čadca

+ 22.10.2000 - Bratislava

20. výročie úmrtia

Počas štúdia vo Viedni založil sláčikové trio, ktoré účinkovalo v zahraničí a taktiež nahrávalo pre bratislavský rozhlas. Vystupoval aj ako sólista. Kvôli zdravotným problémom musel koncertné aktivity ukončiť. Pedagogická činnosť tvorí ťažisko Vrteľových aktivít i zásluh pre rozvoj slovenskej hudby. Vychoval vyše 100 huslistov, ktorí sa uplatňujú na poli komornej hudby (Moyzesovo kvarteto), ako osvedčení orchestrálni hráči, pedagógovia či sólisti v zahraničí. Stal sa uznávaným odborníkom v európskom kontexte. Pozývali ho ako člena porôt do medzinárodných súťaží, ako lektor prednášal v Amsterdame, Croningene (1971), Glasgowe (1971), Helsinkách (1980), Benátkach, v Colmirano (1992) viedol kurz husľovej perfekcie. Pre husľových pedagógov prednášal aj na Slovensku. V roku 1991 viedol v Žiline interpretačný seminár.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

48

Kleiman Dušan, 1945-2006

novinár

* 25.10.1945 - Bratislava

+ 30.03.2006 - Bratislava

75. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Čadca, Slovensko

Absolvoval Právnickú fakultu UK v Bratislave. Pôsobil na Kysuciach, ako právny zástupca v závode Slovena a ONV Čadca. Neskôr generálnym riaditeľom Tlačovej agentúry SR, vedúcim kancelárie Slovenského syndikátu novinárov (1990 - 1996).

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

NOVEMBER

49

Golis, Emil, 1941-2000

pedagóg

* 27.09.1941 - Čadca

+ 01.11.2000 - Bratislava

20. výročie úmrtia

Študoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, odbor analytická chémia. Absolvoval internú vedeckú aspirantúru na Chemicko - technologickej fakulte STU Bratislava. Tu pôsobil ako pedagóg na katedre drevoocelulózy a papiera. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa zameral na metódy štúdia štruktúry dreva, štúdium štruktúry lignínu a bielenia buničiny. Publikoval vyše sto odborných článkov, bol autorom zlepšovacích návrhov a patentov. Spoluautor 30 výskumných prác.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 80-7165-441-8.

50

Hladký, Milan, 1925-2013

politik

* 07.11.1925 - Zborov nad Bystricou

+ 24.02.2013

95. výročie narodenia

Slovenský a československý architekt, urbanista, bývalý politik Komunistickej strany Slovenska, pofebruárový poslanec Národného zhromaždenia ČSSR a Snemovne ľudu Federálneho zhromaždenia, primátor Bratislavy a minister vlády SSR. Od roku 1951 pôsobil ako pedagóg na SVŠT v Bratislave. V rokoch 1962 - 1964 bol hlavným architektom mesta Bratislavy. V rokoch 1964 - 1969 bol primátor Bratislavy. V roku 1970 bol vylúčený z KSČ. Dôvodom boli postoje pri invázii vojsk Varšavskej zmluvy do Československa, kedy vedenie

Bratislavu okupácii odsúdilo. Neskôr pôsobil ako vedúci ateliéru v urbanistickej inštitútu pre rajónové plánovanie v Bratislave.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 80-7165-441-8

Doplnené podľa:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Milan_Hladký

51

Matuškovič, Jozef, 1880-1931

spisovateľ

* 15.11.1880 - Kysucké Nové Mesto

+ 11.11.1931 - Dubnica nad Váhom

140. výročie narodenia

V Žiline sa vyučil za kníhtlačiara. Počas prvej svetovej vojny musel narukovať do rakúsko-uhorskej armády a bojoval na srbskom fronte. V roku 1923 založil v kníhtlačiarni edíciu, v ktorej vychádzali každý mesiac knihy - tie najlacnejšie, aby sa dostali k veľkému počtu verejnosti. Táto zábavno-poučná edícia niesla názov Slovenská národná knižnica. Žiaľ edícii vyšli iba tri knihy, nakoľko v tom istom roku zanikla. Tituly, ktoré vyšli v edícii: Moderný sedliak, Šumavské pralesy, Richtárska voľba.

Literatúra:

KUBICA, Peter, 2010. *Kysucká literatúra*. Zv. 1. 1. vyd. Čadca: Vydavateľstvo Magma.

ISBN 978-80-89172-13-9

Stolárik, Imrich, 1909-2000

publicista

* 16.01.1909 - Turzovka

+ 15.11.2000 - Ottawa, Kanada

20. výročie úmrtia

Imrich Stolárik absolvoval maturitu na „Reálke“ Jána Palárika v Žiline. Počas dvoch rokov učil na škole v Divine a na Dlhom Poli. Neskôr slúžil v Československej Armáde, kde dosiahol hodnosť seržanta. Koncom 2. svetovej vojny sa Imrich spolu so svojou ženou Margitou rozhodli vystáhnúť do Rakúska. Neskôr Stolárikovci emigrovali do Ottawy v Kanade. Ako Slovák so silným národným povedomím bojoval za práva Slovákov. V roku 1951 sa pričínal o založenie 63. zboru Ligy kanadských Slovákov v Ottawe. V roku 1974 sa stal podpredsedom a v roku 1978 predsedom Ligy. V roku 1987 ho konvencia zvolila za čestného predsedu Kanadskej slovenskej ligy. Po emigrácii prispel stovkami politických či literárnych článkov do novin Kanadský Slovák, Jednota, Obrana, Slovák v Amerike a Katolícky sokol. Okrem toho prispel do Kalendára Kanadskej slovenskej ligy, do katolíckeho kalendára Jednota, či do Národného kalendára. Taktiež zostavil a vydal tri knihy. V roku 1997

bol ocenený cenou Stephena B. Romana, slovenským ministrom kultúry, za svoju obetavú prácu a horlivosť pre slovenský národný a kultúrny život v Kanade.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 80-7165-441-8

Doplnené podľa:

http://knihy.dominikani.sk/c/hlavna_bibl_b4?autor_id=1503

53

Brančík, Karol Jozef, 1842-1915

prírodovec

* 13.03.1842 - Stará Bystrica

+ 18.11.1915 - Trenčín

105. výročie úmrtia

Študoval medicínu na popredných univerzitách vo Viedni, v Prahe a v Grazi. Bol obvodným lekárom v Beckove. V roku 1878 sa stal riaditeľom župnej nemocnice a hlavným župným lekárom v Trenčíne. Prírodovednému bádaniu sa začal venovať už počas štúdia. Sústredil sa najmä na zoológiu, na štúdium mäkkýšov. Zhromaždil bohatú zbierku hmyzu, ktorá obsahovala takmer 150-tisíc exemplárov, z toho 31-tisíc druhov a 100-tisíc druhov mäkkýšov. Skúmal faunu a flóru Trenčianskej župy, ale aj Dalmácie, Bosny a Hercegoviny. Poznatky z ciest publikoval v odborných časopisoch. Okrem toho sa zaoberal aj meteorológiu, archeológiu, históriou a numizmatikou. Bol aj múzejníkom a zakladateľom Prírodovedného spolku Trenčianskej župy. Podľa neho bolo pomenovaných viacero rastlín napr. Pupavec brančíkov a iné. Jeho pamätná tabuľa sa nachádza na budove základnej školy v Starej Bystrici.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 8071654418.

54

Kubík Jozef, 1905-2002

učiteľ

* 21.11.1905 - Borcová

+ 20.06.2002 - Čadca

115. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Čadca, Čadca, Skalité, Slovensko, Oščadnica

Pôsobil ako učiteľ na ZŠ v Oščadnici, neskôr v Skalitom a v Čadci. Stál pri zrode matičného hnutia a ochotníckeho divadla. Od roku 1939 dlhoročne pôsobil ako tajomník Miestneho odboru Matice slovenskej v Čadci. Neskôr ako jeho predseda. V rukopisnej podobe zanechal

dielo Kapitoly z kultúrneho života v Čadci, kde zdokumentoval obdobie 1890-1980. Venoval sa aj písaniu poézie, zbierka básní Nedooraná brázda vyšla v Kanade.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. Osobnosti Kysúc. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

55

Cvinček, Andrej, 1880-1949

kňaz

* 27.11.1880 - Olešná

+ 16.05.1949 - Nitra

140. výročie narodenia

Miesta pôsobenia: Nitra

Pôsobil ako kaplán v Zákopčí, u svojho brata Jána v Divine, ako administrátor v Krásne nad Kysucou. V roku 1926 bol vymenovaný za nitrianskeho kanonika. Bol poctený čestnými titulmi: pápežský prelát, apoštolský protonotár a kanonik lektor. Angažoval sa v politickom živote. Bol podpredseda Democratickej strany, podpredseda Dočasného Národného zhromaždenia, poslanec a podpredseda Slovenskej národnej rady.

Literatúra:

PAŠTRNÁK, Ladislav. 2010. *Olešná : 1619 - 2009*. 1. vyd. Čadca: Magma. ISBN 978-80-970534-0-6.

DECEMBER

56

Palárik, Ján, 1822-1870

kňaz, spisovateľ

* 27.04.1822 - Raková

+ 07.12.1870 - Majcichov

150. výročie úmrtia

Teológiu študoval vo viacerých seminároch (v Ostrihome, Bratislave a Trnave). V roku 1847 ho vysvätili za rímsko-katolíckeho kňaza. Ako kaplán pôsobil v Starom Tekove, v Štiavnických Baniach, vo františkánskom kláštore v Ostrihome, Banskej Štiavnici, Pešti a od roku 1862 spravoval farnosť v Majcichove. Patril k najmladšej generačnej vlne bernolákovcov. V roku 1848 uverejňoval listy v Štúrových Slovenských národných novinách. Počas Slovenského povstania 1848-1849 bol pod policajným dozorom. Spolu s A. Ľ. Radlinským v tom čase založili časopis Cyrill a a Method s podtitulom katolícky časopis pre Cirkev a školu. V rokoch 1852-1856 redigoval Katolícke noviny pre dom a cirkev. Svoje kázne, úvahy a články publikoval vo viacerých časopisoch. V roku 1858 bol spoluzakladateľom almanachu Concordia. Zaoberal sa aktuálnymi otázkami slovenského

národného hnutia, spoločenského, kultúrneho i literárneho života. Stal sa spoluzakladateľom viacerých významných inštitúcií a spolkov (Matica slovenská, Kníhtlačiariska a vydavateľská spoločnosť Minerva v Pešti, Spolok svätého Vojtecha...). Jeho národnobuditeľské, politické názory sa odrazili i v jeho rozsiahlej literárnej a dramatickej tvorbe. Vo svojich dielach s humorným nadhľadom kritizoval meštianstvo, pričom zdôrazňoval demokraciu, porozumenie, toleranciu a zblížovanie ľudí i národov. V rodnej Rakovej roku 1940 slávnostne odhalili pamätník s bustou svojho slávneho rodáka, na mieste rodného domu umiestnili pamätnú tabuľu a inštalovali pamätnú izbu. Od roku 1968 sa v Rakovej pravidelne uskutočňuje súťažným festival slovenskej ochotníckej dramatickej tvorby pod názvom Palárikova Raková. V Čadci na jeho počesť v roku 1926 vznikol kultúrny stánok Palárikova Dvorana (Palárikov dom, kde založili ochotnícky Divadelný súbor Jána Palárika).

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

57

Bielek, Andrej, 1867-1925

publicista

* 12.04.1867 - Raková

+ 15.12.1925 - Nitra, pochovaný v Kysucké Nové Mesto

95. výročie úmrtia

Teológiu začal študovať v Budapešti, odkiaľ ho spolu s Petrom Rovnianskom vylúčili, a tak štúdiá dokončil v roku 1890 v Olomouci. Pôsobil ako katechét a od roku 1920 bol profesorom teológie v Bratislave. Publikoval náboženské články, hlavne v Katolíckych novinách, kalendári, Pútniku svätovojtešskom a okrem toho prekladal náboženské práce.

Literatúra:

BLAHA, Anton. 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. ISBN 8071654418.

58

Paštrnák Ladislav, 1955-

publicista

* 15.12.1955 - Čadca

65. výročie narodenia

Absolvoval štúdium žurnalistiky na FFUK v Bratislave. Od roku 1979 - 1991 ekonomickým redaktorom okresných novín Kysuce. V roku 1991 spoluvydavateľom a šéfredaktorom týždenníka Kysuce. Je autorom viacerých publikácií, vydavateľom série Kysuckých kalendárov, kníh regionálnych autorov, príležitostných brožúr podnikov.

Literatúra:

KUBICA, Peter, 2010. *Kysucká literatúra*. Zv. 1. 1. vyd. Čadca: Vydavateľstvo Magma. ISBN 978-80-89172-13-9.

59

Vidra, Emil, 1930-2004

spisovateľ

* 20.12.1930 - Ochodnica

+ 08.03.2004 - Ochodnica

90. výročie narodenia

Absolvoval štúdium na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako redaktor Slovenského rozhlasu, neskôr ako učiteľ francúzskeho a slovenského jazyka a v rokoch roku 1965 - 1990 ako riaditeľ na Jazykovej škole v Žiline. Publikoval poviedky, príbehy, črty a zážitky z ciest, do novín a časopisov. Spolupracoval pri vydaní monografie obce Ochodnica. Napísal autobiografické príbehy z kysuckého prostredia Prahy I (1999) a Prahy II (2002).

Literatúra:

KUBICA, Peter. 2010. *Kysucká literatúra*. Zv. 1. 1. vyd. Čadca: Vydavateľstvo Magma, ISBN 978-80-89172-13-9.

60

Kolembus, Martin, 1927-2011

horár, ľudový rozprávač, básnik

* 06.03.1927 - Stará Bystrica

+ 23.12.2010 - Lodno

10. výročie úmrtia

Vyučil sa za cukrára v Žiline a nakoniec absolvoval Lesnícku majstrovskú školu v Kokave nad Rimavicou. Začal pracovať v rannej mladosti ako pastier v Starej Bystrici. Po vyučení za cukrára pracoval v Žiline ako cukrár a nakoniec si splnil svoj sen a stal sa lesníkom - horárom v Lodne. Verše začal písať ako samouk už v mladosti. No knižne debutoval až v roku 1994. Vo svojich básňach väčšinou spracovával motívy z prírody, rodinného prostredia, pričom sa sústredil na otázky priateľstva. Poeticky uplatnil originálny insitný rukopis. Bol pravidelným účastníkom Rozprávackého Lodna, prvým laureátom a viac rás oceneným účastníkom tejto súťaže. Od prvého ročníka bol aj spoluorganizátorom tohto celoslovenského podujatia.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 281. ISBN 8071654418.

Majer, Andrej, 1864-1935

Pseudonym: Dlhomír Poľský

kňaz, básnik

* 16.10.1864 - Kysucké Nové Mesto

+ 28.12.1935 - Kysucké Nové Mesto

85. výročie úmrtia

Kňaz a básnik Dlhomír Poľský patril medzi predstaviteľov katolíckej moderny. Narodil sa 16.10.1864 v Kysuckom Novom Meste ako jedno z ôsmich detí v rodine čižmára a roľníka. Ľudovú školu navštevoval v rodisku, gymnázium absolvoval v Žiline a Nitre. Teologické štúdiá skončil v Budapešti v roku 1889 a bol vysvätený za kňaza. Určitú dobu pôsobil ako vychovávateľ v kúrii baróna Lorada v Orlovom. Od roku 1891-1899 pôsobil ako kaplán v Dlhom Poli, v Kysuckom Novom Meste v rokoch 1899-1904 a ako rímsko-katolícky farár v Hornom Vadičove v rokoch 1904-1929. Odtiaľ sa presťahoval na odpočinok do rodného Kysuckého Nového Mesta, kde zomrel 28.12.1935 a je aj pochovaný. Na Kysuciach pôsobil celkom 35 rokov. Svojim životom a prácou sa tak začlenil medzi najvýznamnejšie osobnosti Kysuckého Nového Mesta. Básnický sa začal Andrej Majer prejavovať už počas štúdií. Prvé verše písal v maďarskom jazyku, v slovenčine začal písať až v Dlhom Poli. Jeho prvá báseň bola Ohlas (1894) uverejnená v novinách Kresťan. Ďalšie básne publikoval v novinách Slovenské pohľady, Ľudové noviny, Národné noviny, Piesne ľudovej strany, Svojest', Černokňazník, Americký kalendár, Jednota, Tovarišstvo a iných. V roku 1925 a 1926 vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave knižne v dvoch zväzkoch Spisy básnické Dlhomíra Poľského. Významnú časť oboch zväzkov spisov tvoria slovníčky vysvetľujúce výrazy dolnokysuckého nárečia, ktoré sa vyskytujú v jeho veršoch. V básnickej tvorbe odráža život dedičanov, drotárov, remeselníkov a drinu kysuckého roľníka. Andrej Majer patril k tzv. Medzigeneračnej vrstve básnikov, ktorí vyplňali priestor medzi Hviezdoslavom a poéziou slovenskej moderny. Vydal Básnické spisy v dvoch zväzkoch, ktoré obsahujú i cykly veršov s kysuckou tematikou.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia.

ISBN 80-7165-441-8

Menný register

B

Baláži, Ľudovít	10,
Bátorová, Mária	46,
Bielek, Andrej	57,
Bielek, Jozef	38,
Brančík, Karol Jozef	53,
Brhel, Anton	30,

C

Cipár, Miroslav	1,
Cvinček, Andrej	55,

D

Derčík, Ján Nepomuk	28,
Diera, Ignác ml.,	4,
Dvorín, Ferdinand	17,

Ď

Ďurana, Kornel	24,
----------------	-----

F

Floriš, Emil	32,
--------------	-----

G

Galvánek, Stanislav	9,
Golis, Emil	49,
Golis, Miroslav,	29,
Gombár, Pavol František	7

H

Hálek, Ivan	12,
Halvoník, Alexander	15,
Haľama, Ján	2,
Hančinský, Silvester Narcis	31,

Havlíček, Vincent Ján	25,
Hladký, Milan	50,
Hohoš, Ľudovít Pavol	3,
Holka, Peter	40,
Horniš, Eduard	41,

J

Jakuš, Jozef	13,
Jašík, Rudolf	39,
Jurišta,	18

K

Kadura, Anton	35,
Kľačanský, Róbert	27,
Klačko, Rudolf	11,
Kleiman, Dušan	48,
Klika, Alexander	45,
Kolembus, Martin	60,
Kubík, Jozef	54,

L

Lacko, Ján ml.	22,
Ličková, Anna	33,
Lippay, Bartolomej D.	6,
Liščák, František	36,
Lukáč, Rudolf	19,

M

Majer, Andrej	61,
Matter, Rudolf	43,
Matuškovič, Jozef	51,
Mildner, Ján	20,

N

Nemčák, Ján Nepomuk	5,
---------------------	----

O

Ondrisík, Ján 34,

P

Palárik, Ján 56,

Paštrnák, Ladislav 58,

Pažický, Lukáš 23,

Pongrác, Alexander 8,

R

Rutšek, Aurel 16,

S

Stolárik, Imrich 52,

Straňan, Milan, 42,

Stredňanský, Ernest 21,

Š

Špaldoň, Emil 44,

T

Tkáčik, Vincent 14,

Točík, Karol 26,

Tudík, Pavol 37,

V

Vidra, Emil 59,

Vrteľ, Albín 47,

Kalendárium výročí regionálnych osobností a významných udalostí Kysúc na rok 2020

Zostavila:	Viera Višňáková - Regionálna dokumentácia KK
Zodpovedná redaktorka:	PhDr. Janka Bírová, riaditeľka Kysuckej knižnice v Čadci
Vydala:	Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja
Počet záznamov:	61
Náklad:	50
Rok vydania:	2020